

ГЕНДЕР В СУЧАСНОМУ СВІТІ

**ТИ
ФОРМУЄШ
ГЕНДЕР
ЧИ ГЕНДЕР
ФОРМУЄ
ТЕБЕ**

Loesje

loesje@loesje.org
www.loesje.org

СТАТЬ І ГЕНДЕР

- В сучасному світі для означення статі людини використовується два слова: стать (англ. sex) і гендер (англ. gender).
- Стать належить людині від народження й при народженні людина її не вибирає.
- Біологічні ролі є незмінними і загальними для всіх культур.

ГЕНДЕР

- Поняття гендер увійшло у вжиток з соціології і означає соціально-рольовий статус людини (соціальні можливості кожної статі в освіті, професійній діяльності, розподілі сімейних ролей, **доступі до влади та ресурсів**).

- Від народження кожна людина одержує певний статус відповідно до статі: суспільство в залежності від того, хто народився – дівчинка/жінка чи хлопчик/чоловік, чекає від неї/нього певної поведінки і пропонує певний набір прав і обов'язків в суспільному і сімейному житті.

ГЕНДЕРНІ РОЛІ

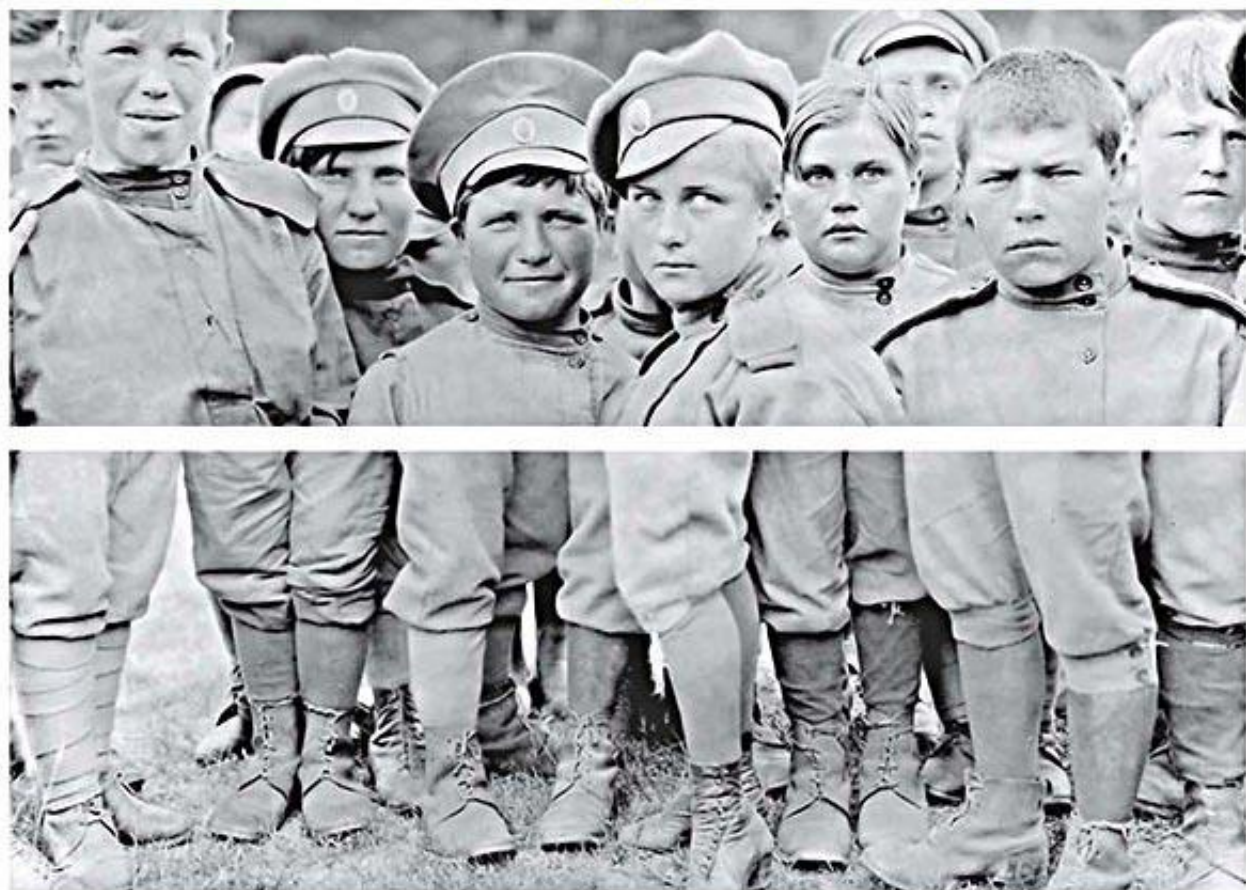
- Звична поведінка у певному суспільстві чи в іншій соціальній групі, яка визначає, яка діяльність, завдання та обов'язки сприймаються як чоловічі та жіночі.
- Гендерні ролі чоловіків та жінок створені штучно і зумовлені історичними та культурними факторами.
- Гендерні ролі змінюються з часом і різні в різних культурах.

СТАТЬ ПОСТІЙНА, ГЕНДЕР ЗМІНЮЄТЬСЯ

ГЕНДЕРНІ РОЛІ

- На гендерні ролі впливають вік, клас, раса, етнічна та релігійна належність, а також географічне, економічне та політичне середовище.
- Зміни гендерних ролей часто виникають у відповідь на зміну економічних, природних чи політичних обставин.

Жіночий батальйон смерті під командуванням Марії Бочкарьової - гордість Першої світової війни, 1915 р. Фото надано Ж. Титовською.
Women Death squad, under the command of Mariya Bochkaryova, hero of the World War I, 1915. Photo courtesy of Ms. Tytovska

ПРОДУКТИВНІ ТА РЕПРОДУКТИВНІ РОЛІ/ ПРОДУКТИВНА ТА НЕПРОДУКТИВНА ПРАЦЯ

- Діяльність чоловіків та жінок з метою виробництва товарів та послуг на продаж чи обмін, або для задоволення потреб родини (оплачувана).
- Діяльність, що передбачає дітонародження, виховання дітей, догляд за членами родини (неоплачувана).

РЕПРОДУКТИВНІ РОЛІ ТА НЕПРОДУКТИВНА ПРАЦЯ

- Значна частина роботи, що виконується жінками залишається невидимою.
- Жінки виконують значну роботу, але в майже не беруть участь у процесі прийняття рішень та не мають доступу до ресурсів.

ЕКОНОМІЧНЕ СТАНОВИЩЕ ЖІНОК Є ГІРШИМ, НІЖ ЧОЛОВІКІВ

- заробітна плата жінок нижча за заробітну плату чоловіків;
- на керівних посадах жінок менше, ніж чоловіків.
- жінок частіше за чоловіків перебувають у вимушених відпустках;
- більшість серед тих, хто працює неповний робочий день - жінки;
- виконання материнської функції стоїть на перешкоді службової кар'єри

Хорошо быть женщиной! С работы пришла - быстренько убралась, постирала, погладила, сбегала в магазин, кушать приготовила, посуду помыла и всё! Делай, что хочешь!!!

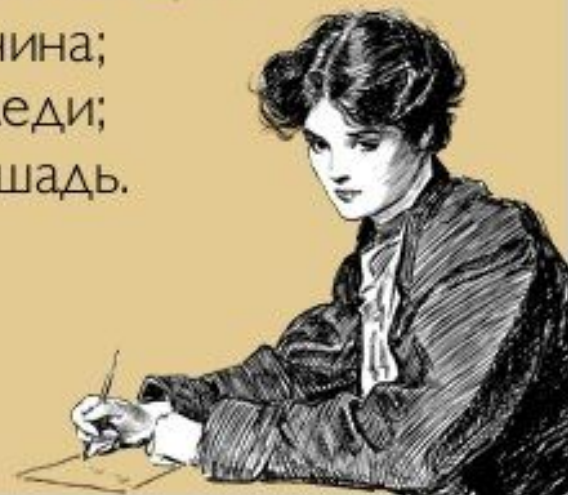

Закон карьеры для женщин:

- 1) думай как мужчина;
- 2) води себя как леди;
- 3) работай как лошадь.

Артур Блох

Аtkritka.com

ДИСКРИМІНАЦІЯ ЗА ОЗНАКОЮ СТАТІ = СЕКСИЗМ

Ідеологія сексизму ґрунтується на традиційних гендерних стереотипах.

Сексизм проявляється:

- в обмеженні прав на освіту, працю, участь у політичному житті тощо;
- у мові (ототожнення у багатьох народів у мові понять чоловік і людина; орієнтація на чоловічу стать при безособових зверненнях; чоловічі назви багатьох професій і видів діяльності і т. п.);

- у жорсткіших вимогах та приписах щодо жіночої моральності і поведінки та, відповідно, у суворіших санкціях за їх порушення;
 - у контролі над жіночим тілом та сексуальністю;
 - у гіперболізації жіночих репродуктивних функцій та покладанні на жінок виняткової відповідальності за догляд та виховання дітей;
 - у закріпленні за жінками/чоловіками ряду сімейно-побутових обов'язків;
 - у рекламі, ЗМІ, Інтернеті
-

ГЕНДЕРНІ СТЕРЕОТИПИ

- В суспільстві, особливо в патріархатному, існують певні гендерні стереотипи щодо соціальних ролей жінок і чоловіків.
- Стереотипи з приводу гендерних ролей відображають погляди суспільства на поведінку, яка характерна для чоловіка або для жінки, а також уявлення про «справжню» жінку або «справжнього» чоловіка.

ГЕНДЕРНІ СТЕРЕОТИПИ

ЯК ВІДБУВАЄТЬСЯ ГЕНДЕРНЕ КОНСТРУЮВАННЯ?

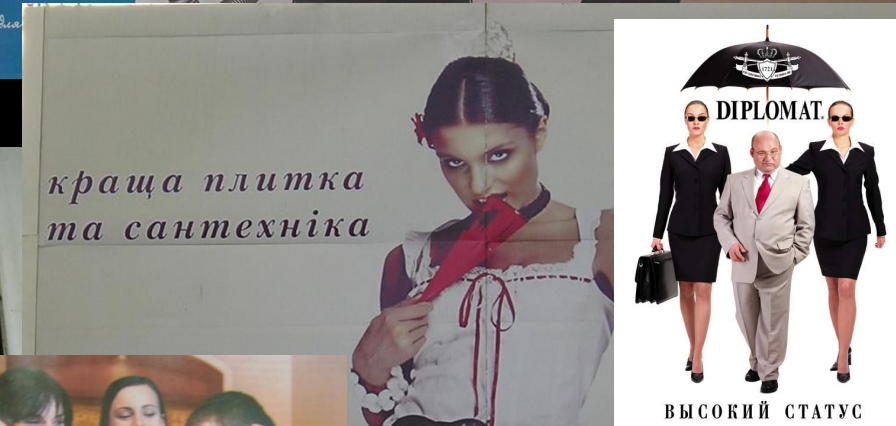
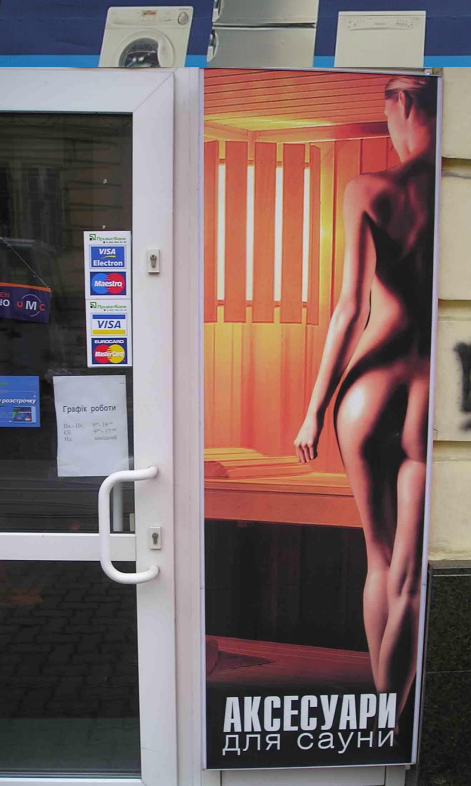
- Дитячі іграшки для хлопчиків – це автомоделі, а для дівчаток – ляльки та кухонна техніка.

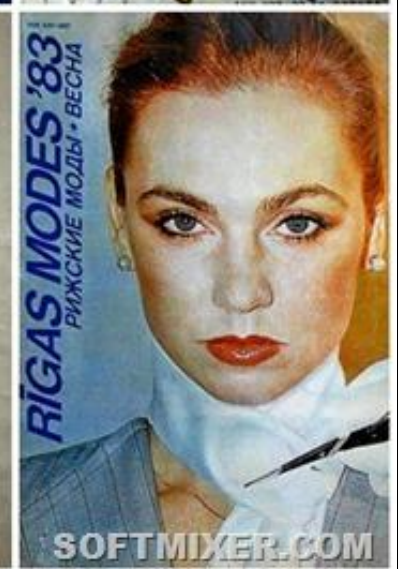
ШКІЛЬНІ ПІДРУЧНИКИ, ДИТЯЧІ КНИЖКИ, ЕНЦИКЛОПЕДІЇ

РЕКЛАМА

ЗМІ

ІНТЕРНЕТ

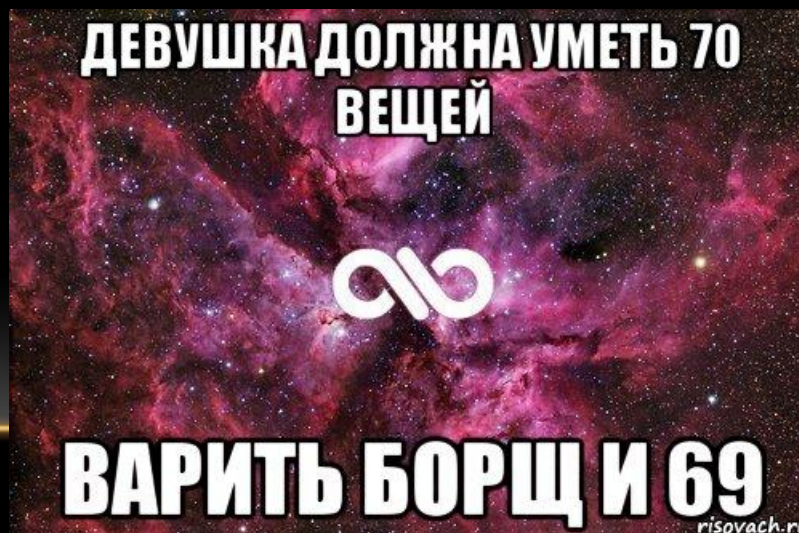
ГОТОВИТЬ	30
МОЛЧАТЬ	23
ЛЮБИТЬ	17
СЛУШАТЬ	11
СТИРАТЬ	6
ПРОЩАТЬ	3

ДАЖЕ КРАСИВАЯ ДЕВУШКА

ДОЛЖНА УМЕТЬ ГОТОВИТЬ

ІНТЕРНЕТ

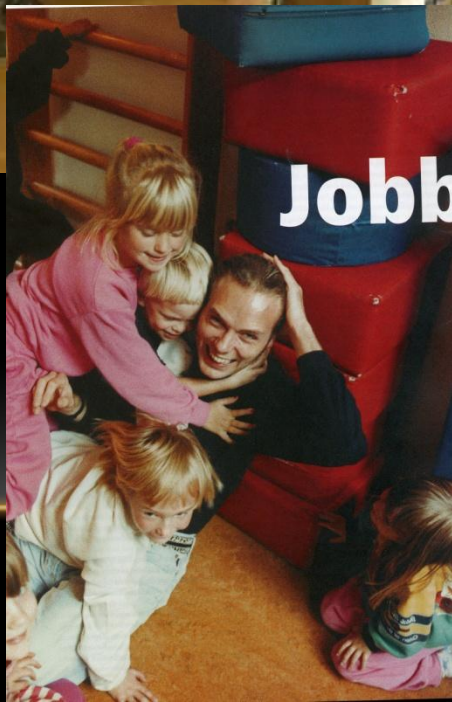
ДЕВУШКИ, УМЕЮЩИЕ ВКУСНО
ГОТОВИТЬ

БОЖЕСТВЕННЫ

СУЧАСНІ ГЕНДЕРНІ РОЛІ

СУЧАСНІ ГЕНДЕРНІ РОЛІ

ЧОМУ МИ ПРО ЦЕ ГОВОРИМО?

- Світ змінюється
- Міжнародні зобов'язання України
- Державна гендерна політика

МІЖНАРОДНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

- 1948 Загальна декларація прав людини
- 1979 Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок
- 1995 Пекінська платформа дій
- 2000 Цілі Тисячоліття
- 2015 Цілі сталого розвитку

НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО

- Конституція України
- 2006 Закон України про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків
- 2013 Державна програма забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків до 2016 року

ДЕРЖАВНА ГЕНДЕРНА ПОЛІТИКА

- Гендерна політика – це політика, спрямована на досягнення дійсної рівності жінок та чоловіків, на подолання дискримінації, що історично склалася щодо жінок

- ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!